

Curtea Supremă de Justiție**DECIZIE**

20 mai 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Niclae Gordilă,

Judecătorii - Elena Covalenco, Liliana Catan, Ion Guzun, Sveatoslav Moldovan,

judecând în ședință publică recursurile ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2013 de către reprezentantul părții vătămate, avocatul Bondarenco Oleg în numele părții vătămate Ixari Raisa și avocații Socolov Lucreția și Lebedinschi Adrian în numele inculpaților

Postolachii Victor Gheorghii, născut la 05 iulie 1963, originar și domiciliat în s.Rediu-Mare, r-nul Dondușeni

și

Postolachii Elena Vasilii, născută la 03 octombrie 1968, în s.Ciulucani, r-nul Telenești, domiciliată în s.Rediu-Mare, r-nul Dondușeni.

Termenul examinării cauzei:

1. 28.05.2013 - 30.09.2013 - prima instanță,
2. 24.10.2013 - 11.12.2013 - instanța de apel,
3. 04.02.2014 - 20.05.2014 - instanța de recurs.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-au prezentat:

Avocatul A.Lebedinschi, care a susținut atât recursul declarat de el, cât și cel declarat de avocatul L.Socolov, solicitând admiterea lor în sensurile declarate și respingerea recursului declarat de reprezentantul părții vătămate, avocatul O.Bondarenco.

Inculpații V.Postolachii și E.Postolachii, care au susținut recursurile declarate în numele lor, solicitând de a fi admise și respins recursul declarat de reprezentantul părții vătămate, avocatul O.Bondarenco.

Procurorul D.Graur, care s-a pronunțat pentru admiterea atât a recursurilor declarate de avocații L.Socolov și A.Lebedinschi, cât și a celui declarat de reprezentantul părții vătămate, O.Bondarenco, fiind întemeiate.

Colegiul penal lărgit asupra recursurilor,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Dondușeni din 30 septembrie 2013, Postolachii Victor și Postolachii Elena au fost condamnați în baza art.152 alin.(2) lit.c¹), e) Cod penal la câte 3 ani închisoare, fiecare.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de câte un an, fiecăruia.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Ixari Raisa a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Postolachii Victor și Postolachii Elena, în seara de 15 mai 2012, în intervalul de timp 19¹⁰ - 19²⁰, urmărind scopul vătămării sănătății cet. Ixari Raisa, profitînd de stare ei de neputință, care se datorează vârstei înaintate, în curtea gospodăriei acesteia din s. Rediul-Mare, r-nul Dondușeni, i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnul în regiunea capului cauzîndu-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.487 din 13.03.2013, vătămări corporale medii, de formă de traumă a urechii drepte cu perforarea membranei timpanului pe dreapta și cu otită post-traumatică, traumă cranio-cerebrală cu comoție cerebrală, excoriația frunții pe stînga, excoriația și echimoză în regiunea temporală stînga, echimoze pe brațul drept.

3. Împotriva sentinței au declarat apel reprezentantul părții vătămate, avocatul O. Bondarencu și avocatul L. Socolov în numele inculpaților V. Postolachii și E. Postolachii, care au solicitat:

- reprezentantul părții vătămate, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art.152 alin.(2) lit.c¹), e) Cod penal, fără aplicarea prevederilor art.90 Cod penal și admisă acțiunea civilă cu încasarea în folosul părții vătămate de la inculpați a prejudiciului material în sumă de 1491,51 lei, a prejudiciului moral în sumă de 50000 lei, a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 8000 lei, invocînd că instanța nu a ținut seama de principiul individualizării pedepsei, din care motiv nejustificat a dispus ca pedeapsa stabilită inculpaților să fie suspendată condiționat, reieșind din fapta ilicită comisă, cît și din punct de vedere a comportamentului lor după comiterea infracțiunii;

- avocatul în numele inculpaților, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că concluziile instanței expuse în sentință vin în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar probele administrate nu dovedesc fapta incriminată inculpaților, și anume că dîșii intenționat au cauzat părții vătămate lezuini corporale medii, fiindcă inițiatorul conflictul a fost partea vătămată, care a încercat s-o lovească pe inculpată; instanța nu a ținut seama de hotărîrea Judecătoriei Dondușeni din 11.10.2012, prin care au fost încetate procesele contravenționale în privința inculpaților pentru săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.78 alin.(2) Cod contravențional, ulterior fiind pornită urmărirea penală în privința acestora în baza art.152 alin.(2) lit.c¹), e) Cod penal, prin ce au fost încălcate prevederile art.22 Cod de procedură penală, care prevăd că nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală sau pedepsit de instanța de judecată de mai multe ori pentru aceeași faptă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2013, apelul avocatului L. Socolov în numele inculpaților a fost respins, ca fiind tradiv.

Totodată, a fost admis apelul reprezentantului părții vătămate, avocatului O. Bondarencu, casată sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărîre în partea dată, prin care acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunîndu-se încasarea de la Postolachii Victor și Postolachii Elena în beneficiul părții vătămate Ixari Raisa a

prejudiciului material în sumă de 1491,51 lei, a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 8000 lei.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

4.1. Cu referire la apelul declarat de avocatul L.Socolov în numele inculpaților instanța de apel a conchis că, acesta urmează a fi respins ca tardiv, pe motiv că a fost depus cu omiterea termenului de atac, deoarece avocatul a fost prezentă în ședință la data pronunțării sentinței - 30.09.2013 și dînsa, ținînd seama de prevederile art.402 Cod de procedură penală, urma să depună apel în termen de 15 zile, pe cînd, potrivit ștampilei de pe coletul poștal, acesta a fost expediat în adresa instanței de apel abia la 23.10.2013 și înregistrat în instanță la 24.10.2013, astfel că a fost depus cu depășirea termenului prevăzut de lege, nefiind solicitată repunerea acestuia în termen.

4.2. Cu referire la apelul declarat de reprezentantul părții vătămate, avocatul O.Bondarenco, instanța de apel a constatat că probele cercetate de prima instanță, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, confirmă vinovăția inculpaților V.Postolachii și E.Postolachii în comiterea infracțiunii imputate, acțiunile lor just fiind încadrate în baza art.152 alin.(2) lit.c¹), e) Cod penal, iar pedeapsa aplicată acestora cu suspendarea executării ei, conform prevederilor art.90 Cod penal, este una corectă, echitabilă și legală, deoarece la stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, și anume de prevederile art.61,75-76 Cod penal, astfel că cerința apelantului de a înăspri pedeapsa inculpaților, este una nefondată.

Totodată, instanța de apel a conchis că, apelul reprezentantului părții vătămate în latura civilă este unul întemeiat și urmează a fi admis, deoarece prima instanță neîntemeiat a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile, de rînd ce în materialele cauzei sînt suficiente probe privind cheltuielile de ordin material suportate de partea vătămată pentru tratament, confirmate prin bonurile de plată anexate la acțiunea civilă, la asitența juridică, ținînd cont de activitatea desfășurată de către avocatul O.Bondarenco în prezenta cauză și a prejudiciului moral, luînd în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate persoanei vătămate.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- avocatul L.Socolov în numele inculpaților care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare a inculpaților, pe motiv că fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii, invocînd că instanța de apel neîntemeiat nu s-a expus asupra termenului depunerii apelului, dar în partea descriptivă a deciziei a considerat că acesta a fost depus tardiv, pe cînd dînsa, conformîndu-se prevederilor art.402 Cod de procedură penală, l-a depus în termenul prevăzut de lege - 15 zile, fapt ce rezultă din copia apelului, pe care este aplicată ștampila instanței și numărul de înregistrare a acestuia - 15.10.2013, nr.1801, iar referirea instanței că potrivit coletului poștal, cererea de apel a parvenit la 24.10.2013, este una nefondată, la care instanța nu a ținut cont că acest colet a fost expediat în instanța de apel de către Judecătoria Dondușeni, în rest invocînd repetat aceiași motive ca și în apel, descrise la pct.3 al prezentei decizii.

- avocatul A.Lebedinschii în numele inculpaților a depus recurs suplimentar, în care soliciat casarea acesteia, cu dispunere rejudecării cauzei în ordine de apel, invocînd că toate probele care au stat la baza învinuirii și sentinței de condamnare au

fost acumulate pînă la pornirea urmăririi penale, fiind întocmite cu încălcarea prevederilor art.17, 59 alin.(2), 63 alin.(7), 69 Cod de procedură penală, și anume recunoașterea în calitate de parte vătămată, interogarea părții vătămate, efectuarea expertizei medico-legale; instanța nu a ținut seama de faptul că inculpaților le-a fost încălcat dreptul la apărare, deoarece au fost asigurați doar cu un singur apărător, pe cînd în cazul cînd între declarațiile inculpaților sînt divergențe, aceștia urmează a fi asistați fiecare cu cîte un apărător; reieșind din conținutul ordonanței privind pornirea urmăririi penale, inculpata a bătut-o pe partea vătămată, care, la 10.04.2012, a fost audiată în calitate martor, apoi, la 08.05.2013, i-a fost schimbată calitatea procesuală și ulterior pusă sub învinuire, pe cînd interogarea în calitate de martor a persoanei față de care există anumite probe că a săvîrșit o infracțiune, se interzice;

- reprezentantul părții vătămate, avocatul O.Bondarencu care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, casarea acesteia în latura penală, cu excluderea aplicării art.90 Cod penal, și în latura civilă privind încasarea prejudiciului moral, considerînd că suma despăgubirilor morale încasată de la inculpați în mărime de 5000 lei, este inechitabilă și neproportională prejudiciului cauzat părții vătămate, la care nu s-a ținut seama de gradul suferințelor fizice și psihice suportate de către aceasta în urma acțiunilor infracționale ale inculpaților.

6. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că, acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu prevederile art.414, 415, 417 Cod de procedură penală, judecînd apelul, instanța de apel este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau să cerceteze suplimentar probele administrate de instanța de fond, și în decizie să expună temeiurile de fapt și de drept, care au dus la admiterea sau respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Apelul este o cale de atac sub aspectul de fapt și de drept, întrucît odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărîrii primei instanțe.

În cauza dată, instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții prevăzute de lege.

Astfel, instanța de apel, prin decizia din 11 decembrie 2013, a admis apelul reprezentantului părții vătămate, avocatul O.Bondarencu, totodată a respins apelul declarat de avocatul L.Socolova în numele inculpaților, pe motiv că este declarat peste termenul prevăzut de lege.

După cum rezultă din conținutul recursurilor, soluția instanței de apel este criticată prin prisma judecării apelului declarat de partea apărării, care a fost depus în

termenul prevăzut de lege, însă a fost respins de către instanța de apel ca fiind tardiv și a încălcării prevederilor art.22, 17, 59 alin.(2), 63 alin.(7), 69 Cod de procedură penală.

Colegiul constată că, instanța de apel, respingînd apelul apărării pe motiv că a fost declarat tardiv, și-a motivat soluția prin faptul că, avocatul la data pronunțării sentinței -30.09.2013, a fost prezent, dar apelul, potrivit ștampilei de pe coletul poștal, a fost expedit în adresa instanței abia la 23.10.2013, adică cu depășirea termenului prevăzut de lege, nesolicitînd repunerea acestuia în termen.

La acest capitol, Colegiul penal reține că, potrivit legislației în vigoare, în cazul cînd de la pronunțarea sentinței și pînă la depunerea apelului au expirat mai mult de 15 zile, instanța de apel la examinarea apelului, este obligată să verifice dacă depunerea apelului se încadrează în termenul prevăzut în art.402 Cod de procedură penală, iar dacă va constata că termenul a fost omis din motive întemeiate, va proceda în conformitate cu prevederile art.403 Cod de procedură penală.

Însă, consultînd procesul-verbal al ședinței instanței de apel, Colegiul observă că chestiunea cu privire la depunerea apelului în termen ori cu depășirea acestuia, nu a fost pusă în discuție de către instanță, deși, dacă instanța a considerat că apelantul a depășit termenul de declarare a apelului, aceasta avea obligația ca să pună în discuție în fața părților problema apărută, inclusiv să consulte opinia apelantului cu privire la termenul de declarare a apelului.

Totodată, din materialele dosarului rezultă că împotriva sentinței primei instanțe, au declarat apeluri avocatul L.Socolova în numele inculpaților - la 15 octombrie 2013, sub nr.1801, și reprezentantul părții vătămate, avocatul O.Bondarencu - la 15 octombrie 2013, sub nr.1802, toate cererile de apel fiind depuse și înregistrate în cancelaria Judecătoriei Dondușeni, în modul prevăzut de lege, fapt ce rezultă din copia "*Registrului de evidență a corespondenței de intrare a Judecătoriei Dondușeni*" (f.d.257, 265, 323-324, 327-328).

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul penal consideră că concluzia instanței de apel privind respingerea apelului avocatului L.Socolov ca depus peste termen, în împrejurările în care nu s-a pus în discuție în fața părților chestiunea sus menționată, inclusiv nu s-a consultat opinia apelantului cu privire la termenul de declarare a apelului, este pripită. Așa, cum a fost pripită și concluzia instanței că apelul a fost depus la 23.10.2013, reținîndu-se ștampila de pe coletul poștal, care de fapt a fost expedit în adresa instanței de apel de către Judecătoria Dondușeni, dar nu de apelant (f.d.267).

Astfel, Colegiul penal consideră că instanța de apel a lăsat fără apreciere și motivare circumstanțe esențiale ale cauzei, care țin de procedura și termenul de declarare a apelului, deci a comis o eroare de drept procedural, care se încadrează în pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

În acest context, Colegiul penal consideră că eroarea comisă nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, Colegiul penal conchide asupra necesității casării deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Având în vedere că la etapa judecării apelului părții apărării privind nevinovăția inculpaților, a fost depus apel și de către avocatul părții vătămate, referitor la vinovăția acestora în săvârșirea infracțiunii imputate, cât și în latura civilă, decizia se va casa în totul, menționând că instanța de apel are obligația de a ține cont de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate, de a verifica toate motivele apelurilor, inclusiv și cele invocate în recursurile ordinare, și, cu respectarea tuturor prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor adunate pe parcursul urmăririi penale și administrate de prima instanță, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală, motivată și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de reprezentantul părții vătămate Ixari Raisa, avocatul Bondarenco Oleg și avocații Socolov Lucreția, Lebedinschi Adrian în numele inculpaților Postolachii Victor și Postolachii Elena, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui Postolachii Victor și Postolachii Elena și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia pronunțată integral la 03 iunie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun

Sveatoslav Moldovan